

**ΣΥΝΗΓΟΡΟΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ
ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ**

Κύκλος Ισότητας των Φύλων

Σύνοψη Διαμεσολάβησης

**Χορήγηση γονικής άδειας ανατροφής τέκνου και στους
πατέρες στρατιωτικούς**

Βοηθός Συνήγορος του Πολίτη: Σταματίνα Γιαννακούρου
Ειδική Επιστήμονας: Ηλέκτρα Δεμοίρου

MΑΡΤΙΟΣ 2010

Πατέρες στρατιωτικοί κατήγγειλαν στον Συνήγορο του Πολίτη ότι η υπηρεσία τους δεν τους χορηγεί μειωμένο ωράριο ή γονική άδεια ανατροφής τέκνου, όπως στο υπόλοιπο δημόσιο. Τα θέματα των γονικών αδειών των στρατιωτικών ρυθμίζονται με ειδικές διατάξεις και όχι βάσει του υπαλληλικού κώδικα.

Η νομοθεσία προβλέπει ότι οι μητέρες στρατιωτικοί δικαιούνται άδεια κύησης, λοχείας και ανατροφής τέκνου μετά τον 4^ο μήνα της κύησης, συνολικής διάρκειας δεκατεσσάρων μηνών (ν. 2913/2001, άρθρο 22, παράγρ. 3, με την οποία τροποποιήθηκε το άρθρο 7, παράγρ. 1 του ν. 1032/1971). Ο τρόπος και η διαδικασία χορήγησης της άδειας αυτής περιγράφεται αναλυτικά σε πάγια διαταγή του Γενικού Επιτελείου Εθνικής Άμυνας με ημερομηνία 4.4.2002. Η άδεια αυτή αναφέρεται στις οικείες διατάξεις ως «άδεια ένεκα κύησης - τοκετού».

Ο Συνήγορος του Πολίτη διαπίστωσε ([επιστολή](#) προς τις αρμόδιες αρχές, 20 Νοεμβρίου 2009) ότι διατάξεις που προβλέπουν άδεια αποκλειστικά για τις γυναίκες, βασιζόμενες στον ρόλο τους ως μητέρων, δηλαδή στην ιδιότητά τους ως γονέων, χωρίς να υπάρχει κανενός είδους αντίστοιχη πρόβλεψη και για τους πατέρες, εισάγουν απαγορευμένη διάκριση λόγω φύλου. Για το λόγο αυτό έρχονται σε αντίθεση αφενός με το Σύνταγμα (άρθρα 4 παρ. 2 και 21 παρ. 1 και 5), αφετέρου με το κοινοτικό δίκαιο (Οδηγίες 96/34/EK και 2002/73) και με τον ν. 3488/2006 (άρθρο 8) που απαγορεύει κάθε διάκριση όσον αφορά τους όρους εργασίας, για λόγους που αφορούν το φύλο ή/και την οικογενειακή κατάσταση. Η δεκατετράμηνη αυτή άδεια εσφαλμένα χαρακτηρίζεται «άδεια ένεκα κύησης-τοκετού» ή άδεια μητρότητας, αφού κατά το μεγαλύτερο μέρος της συνιστά γονική άδεια κατά το κοινοτικό και το εθνικό δίκαιο. Επομένως, κατά το μέρος που συνιστά γονική άδεια η διάταξη αυτή (βλ. παραπάνω) πρέπει να ερμηνευτεί υπό το φως τόσο της συνταγματικά κατοχυρωμένης αρχής της ισότητας των δύο φύλων όσο και των αρχών του ευρωπαϊκού δικαίου περί της ίσης μεταχείρισης μεταξύ ανδρών και γυναικών αλλά και της εναρμόνισης (συμφιλίωσης) της επαγγελματικής με την οικογενειακή ζωή. Ο Συνήγορος του Πολίτη επεσήμανε στο Υπουργείο Εθνικής Άμυνας (ΥΕΘΑ) ότι τέτοια ερμηνεία έχουν υιοθετήσει δικαστικές αποφάσεις που αφορούν δικαστικούς (στους οποίους επίσης εφαρμόζονται ειδικές διατάξεις), δυνάμει των οποίων το Συμβούλιο της Επικρατείας αποφαινεται ότι οι διατάξεις αυτές έχουν εφαρμογή όχι μόνο για τη μητέρα δικαστική λειτουργό αλλά και για τον πατέρα δικαστικό λειτουργό, παρότι δεν υπήρχε ρητή νομοθετική πρόβλεψη.

Ο Συνήγορος του Πολίτη ζήτησε από το Υπουργείο Εθνικής Άμυνας να εξετάσει την τροποποίηση της ισχύουσας ρύθμισης, προχωρώντας σε επιμερισμό της δεκατετράμηνης άδεια μητρότητας σε αυτοτελή άδεια μητρότητας (κύησης και λοχείας) και σε αυτοτελή γονική άδεια. Εξέφρασε την άποψη ότι θα μπορούσε να διατηρηθεί για τις ένοπλες δυνάμεις η δυνατότητα να ξεκινά η άδεια κυοφορίας από τη συμπλήρωση του τέταρτου μήνα της κύησης (όπως ισχύει και σήμερα), εφόσον αυτό δικαιολογείται ειδικώς με βάση τις ιδιαίτερες συνθήκες των επαγγελματιών που ασκούνται στις ένοπλες δυνάμεις και τους κινδύνους που αυτά συνεπάγονται για την υγεία της εγκύου και του εμβρύου. Επεσήμανε, ωστόσο, ότι για να είναι συμβατή η ρύθμιση που θα υιοθετηθεί με την αρχή της ίσης μεταχείρισης ανδρών και γυναικών, η γονική άδεια πρέπει να προβλεφθεί ως δικαίωμα του γονέα στρατιωτικού, ανεξάρτητα από το φύλο του. Ως προς τον τρόπο άσκησης του δικαιώματος της γονικής άδειας όταν και οι δύο γονείς είναι στρατιωτικοί ή όταν ο ένας γονέας υπηρετεί στις ένοπλες δυνάμεις και ο άλλος είναι δημόσιος υπάλληλος ή εργαζόμενος

στον ιδιωτικό τομέα, ο Συνήγορος του Πολίτη πρότεινε να ληφθούν υπόψη οι ρυθμίσεις του δημοσιοϋπαλληλικού κώδικα (ν. 3528/2007), όπως έχουν ερμηνευτεί με σχετικές εγκυκλίους της διοίκησης.

Το Γενικό Επιτελείο Εθνικής Άμυνας (ΓΕΕΘΑ) γνωστοποίησε στον Συνήγορο του Πολίτη [προσωρινή διαταγή](#) (υπ' αριθμ. Φ.454/137800/Σ.909/28.1.2010), βάσει της οποίας χορηγείται 5μηνη άδεια κήσης- τοκετού μετά τον 4^ο μήνα της κήσης στο θήλυ στρατιωτικό προσωπικό και 9μηνη άδεια ανατροφής στο θήλυ και άρρεν μόνιμο και εθελοντικό στρατιωτικό προσωπικό, σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου 53 του ν. 3528/2007 (υπαλληλικός κώδικας). Ως προς τον τρόπο άσκησης του δικαιώματος, η διαταγή υιοθετεί τις προτάσεις του Συνηγόρου του Πολίτη. Η διαταγή αυτή είναι άμεσης εφαρμογής και ισχύει μέχρι τροποποιήσεως της από 4.4.2002 πάγιας διαταγής που ρυθμίζει τα θέματα αυτά. Το Υπουργείο δηλώνει την πρόθεσή του να τακτοποιήσει το ζήτημα αυτό και με ανάλογη νομοθετική ρύθμιση.